

Dak- en thuislozen moeten eerder op eigen benen staan. Dat is de nieuwe koers van dnoDoen, de instelling die ze begeleidt. De Noord-Hollandse Opvang, zoals de organisatie voluit heet, zetelt in Den Helder, Alkmaar en Hoorn. De nadruk valt op zelfstandigheid. Opvang in sociale pensions zonder dagbesteding wordt afgebouwd. In de serie 'Onder Dak' vertellen ex-daklozen hun verhaal. Op deze pagina's een nadere kennismaking met dnoDoen.

Onder Dak

Pamperen is voorbij

Complexe problemen * Vangnet
* Dak eerste levensbehoefte

Leo Blank
redactie.hc@hhd.nl

Den Helder * Een dak boven het hoofd is een van de eerste levensbehoeften. Wie dat door omstandigheden kwijtraakt is niet automatisch veroordeeld tot de straat. dnoDoen biedt een vangnet aan kwetsbare mensen die het even of langere tijd niet zelf redden. Dak- en thuislozenopvang is volop in beweging. Niet voor niets heet de nieuwe koers 'Snel op Eigen Benen'. Begeleiding, opvang en ondersteuning zo kort mogelijk en zo lang als nodig is. Uitgaan van wat mensen zelf kunnen, bij voorkeur samen met familie, vrienden en kennissen.

Weerbarstig

Maar de praktijk is weerbarstig. Diana Vernooij, locatiemanager in de Kop van Noord-Holland, kent het klappen van de zweep. Na zes jaar werkzaam te zijn geweest voor dnoDoen in Noord-Kennemerland (Alkmaar en omgeving) vond ze drie jaar geleden dertig kilometer

noordwaarts een nieuwe uitdaging. „We werken voor Den Helder, Texel, Hollands Kroon en Schagen. Dak- en thuislozenopvang oude stijl loopt op zijn laatste benen. Veertig bewoners die jaren achtereen in het sociaal pension aan de Bassingracht verblijven is niet meer van deze tijd. Eten, drinken, slapen en gezelligheid; dat bevordert hun zelfstandigheid en zelfredzaamheid niet bepaald”, doet ze uit de doeken.

Drank en drugs

Bewoners zijn ook veel te divers om samen in goede harmonie onder één dak te wonen, weet Vernooij: „Ongeveer de helft kampt met zware, meervoudige en complexe problematiek. Schulden, drank, drugs, huisuitzetting, sociaalpsychische moeilijkheden, echtscheiding. Sommigen zijn gebaat bij rust en regelmaat. Anderen hebben juist behoefte aan prikkels, bijvoorbeeld door dagbesteding. Die groepen kunnen erg heftig reageren op elkaar. Wij stelden ons de vraag of we voor deze mix de verantwoordelijkheid nog wilden

FOTO GEORGE STOEKENBROEK

Diana Vernooij voor het sociaal pension aan de Nieuwstraat: „Deze mensen

nemen.”

Vandaar dat de focus, ook op aandrang van de meebetalende gemeenten, veel meer is komen te liggen op doorstroming naar zelfstandige huisvesting gecombineerd met intensieve dan wel meer losse begeleiding door dnoDoen. In Noord-Kennemerland en West-

Friesland is daar al veel ervaring mee opgedaan. Op eigen benen staan én een zinvolle dagbesteding, dat zijn de kurken waarop de nieuwe koers drijft.

Zelfstandig

Vernooij: „In Den Helder beschikken we straks over negen wonin-

geven veel ellende meegemaakt.”

gen. Die zijn voor cliënten en gezinnen die zelfstandig kunnen wonen, maar ook voor opgevangen cliënten uit het doorstroomhuis. Ex-gedetineerden vangen we op in overleg met Reclassering en Veiligheidshuis. In de meeste huizen wonen cliënten onder één dak, met gemeenschappelijk gebruik van

keuken en badkamer. Crisisopvang in het Doorstroomhuis duurt straks nog maximaal vier maanden. De begeleiding is intensief. Soms moeten mensen op adem komen na een hectische periode. Uiteindelijk worden ze voorbereid op een vorm van zelfstandig wonen.”

Over het algemeen verloopt dat proces goed, benadrukt ze: „Al komt terugval in oude gewoonten natuurlijk voor. Vergis je niet: deze mensen hebben veel ellende meegemaakt. Ze missen een sociaal netwerk. Ze hebben een lange weg te gaan.” „We spreken ze aan als ze overlast

veroorzaken in de buurt. Krijgen ze een waarschuwing. Heel soms halen we ze terug naar het sociaal pension. Omdat ze de vrijheid nog niet aankunnen. Iedereen verdient een tweede kans. Bij ons ook een derde, vierde en vijfde. Wie je ook bent, een dak boven het hoofd is een recht.”

Onder Dak

Bryan: 'Iedereen verdient kansen'

Leo Blank

Den Helder * Antilliaan Bryan Maduro (39) werkt als woon- en trajectbegeleider bij dnoDoen. Hij hoopt over anderhalf jaar het hbo-diploma maatschappelijk werk en dienstverlening te behalen. Bryan: „Ik ben er niet alleen voor de Antillianen. Het kan een voordeel zijn om met iemand te praten uit hun eigen cultuur. Nadeel is dat werk en privé in elkaar overlappen.”

Hij werkt op kantoor en komt bij mensen thuis. Zijn veertien cliënten zijn vrijwel alleen mannen. Ze kampen met een veelheid aan problemen. Schulden, eenzaamheid, afgebroken contacten met kinderen, verslaving. „Soms lopen psychische spanningen te hoog op. Dan ga ik vaker langs.”

Hij roemt de samenwerking met GGZ, Brijder, gemeente, Veiligheidshuis en Reclassering. „Korte lijnen. Wie is de aangewezen om te helpen? Wie heeft de regie?”

Bij voorkeur zit degene om wie het gaat bij dat overleg. Bryan: „Dat vergroot hun betrokkenheid.” Het draait het om transparantie: „We stellen het niet mooier voor dan het is.”

Voor dit werk moet je interesse tonen. Bryan: „Iedereen verdient een kans. Ook jij kunt verzeild raken in zo'n situatie. Door echtscheiding, sterfgeval. Dat vergeten mensen soms die snel oordelen.”

'Ik heb zelf in de penarie gezeten'

Leo Blank

Den Helder * dnoDoen kan een beroep doen op vaste en losse vrijwilligers. René Fischer (60) en Ron Remijnse (67) zetten zich met hart en ziel in. René kwam binnen via de Vrijwilligerscentralen. Twee dagen per week voert hij onderhoudsklusjes uit, in het sociaal pension en thuis bij cliënten. Daarnaast is hij gastheer in het sociaal pension. Zet koffie, vult de koelkast aan, verdeelt warm eten van de cateraar en ruimt met bewoners de tafels af. In het sociaal pension is altijd een beroepskracht aanwezig. Er gelden huisregels. Zoals verplichte corveedienst. Dronkenschap wordt niet

geduld. Wie zich agressief gedraagt ontvangt een waarschuwing of wordt verwijderd. Moeilijkheden heeft René nog niet ondervonden. Integendeel: „Het is geweldig. Ik heb zelf in de penarie gezeten, weet hoe dat voelt. Na een scheiding had ik geen dak boven het hoofd.” Sommige bewoners eten liever apart. Passanten voor de nacht kunnen zich overdag aanmelden en tot tien uur 's avonds binnenstappen. Ron Remijnse kwam ook via de Vrijwilligerscentralen bij dnoDoen. Bij de sociale dienst zat hij achter het loket, nu begeleidt hij cliënten aan de voorkant. Hij helpt ze met de papierwinkel

en andere financiële zaken. Daarnaast zoekt hij passende dagbesteding. Ron: „Ze zijn best bereid iets te doen. Maar je moet er dicht op zitten. Soms krijgen ze een terugval. Dagbesteding is vaak de eerste stap naar resocialisatie.” Zijn werk vergt veel overleg met instanties, bedrijven en verenigingen. Tot nu toe lukt het een plek voor ze te vinden. Altijd in samenwerking met de Vrijwilligerscentralen. Actief Talent heeft mensen zijn hoede, maar ook het Dag Activiteiten Centrum. Ron: „Ze zijn niets verplicht. Ik probeer ze te motiveren. Ga nooit mee in hun ellende anders raken ze nog dieper in de put.”

René Fischer. FOTO HMC/LEO BLANK

Ron Remijnse. FOTO HMC/LEO BLANK

Edith Mulder: „Ze willen een luisterend oor.”

FOTO HMC/LEO BLANK

Edith: 'Ik houd van alcoholisten'

Leo Blank

DEN HELDER * Jarenlang was Edith Mulder (53) hét gezicht van café Pilo aan de Bassingracht. Tegenwoordig is ze woonbegeleider in het sociaal pension of daklozenhotel. „Ik houd van alcoholisten. Het geeft voldoening ze te helpen.” Vorig jaar voltooide ze haar MBO-opleiding. „Met mijn praktijkervaring behaalde ik het diploma in één jaar.” Voordat ze achter de tap stond werkte ze bij de Stichting Dak- en Thuislozen Opvang (SDTO). In het sociaal pension aan de Zuidstraat was ze oproepkracht. Edith: „Ik werd in het

diepe gegooit.” Nu werkt ze negen jaar bij dnoDoen. Ze is in het sociaal pension van vier uur 's middags tot elf uur 's avonds. Soms ook in het weekend. Af en toe gaat ze mee met een cliënt naar rechtbank of huisarts. Edith schenkt koffie. Maakt een babbeltje bij de tv. Eet samen een warme hap met bewoners. Of neemt ze onder vier ogen als er serieuze problemen te bespreken zijn. „Ruzies, schulden, drank, drugs, geen contact met kinderen. Ze willen een luisterend oor.” Drank en drugs zijn binnen taboe. Het ontbreken van eigen huisvesting staat bovenaan de lijst met

problemen. Maar iemand met schulden vindt lastig huisvesting. Edith is mentor van vijf cliënten. „We stellen samen een plan op en bespreken hoe we doelen kunnen bereiken. Het verwerven van inkomen, vinden van huisvesting.” Met de ombouw tot doorstroomhuis en nachtopvang verandert er veel. De woonkamer beneden wordt nachtopvang. Boven krijgen bewoners een eigen kamer, waar ze voor zichzelf moeten zorgen. Edith weet niet precies wat haar te wachten staat: „Mensen staan meer in het leven door dagbesteding. Het is beter. Soms kwamen de mannen te dichtbij.”